

INSTANDHOUDINGS BELEID.

SAMENVATTING.

De Raad van Toezicht van Stichting kom Leren besluit de volgende criteria m.b.t. het in stand houden van scholen van de stichting te hanteren en heeft deze vastgesteld in haar vergadering van 14 januari 2015.

Door de dalende geboortecijfers zal het aantal kinderen steeds verder afnemen. Dit noodzaakt tot ingrijpen in de huidige onderwijsvoorzieningen, omdat helder is dat niet alle scholen in stand kunnen worden gehouden. Clustering van scholen zal in ieder geval leiden tot behoud van onderwijsvoorzieningen met het daarbij behorende aanbod van kindvoorzieningen. Bij de ontwikkelingen van de Integrale Huisvestingsplannen van de betreffende gemeenten is reeds rekening hiermee gehouden.

Uitgangspunt is dat er goed onderwijs geboden wordt aan al onze leerlingen. Niet alleen de cognitieve aspecten spelen hierbij een rol, maar ook de creatieve en sociaal-emotionele aspecten. Dit gebeurt in (combinatie)groepen die voldoende aantal leerlingen omvat, waardoor reële mogelijkheid gecreëerd wordt om al deze aspecten te belichten voor het kind.

Dit leidt tot de criteria:

- a. Scholen krijgen hun formatie toebedeeld op het werkelijk aantal leerlingen per teldatum gebaseerd op T. (teldatum telt van het komende jaar);
- b. Het aantal leerlingen ligt minimaal tussen de 80-100 per school, onafhankelijk van de opheffingsnorm van de gemeente waarin de school staat.
- c. Rekening moet worden gehouden met de opheffingsnorm van de gemeente en de mogelijkheid om eventueel gebruik te maken van de gemiddelde schoolgrootte formule.

Daarnaast kan het zijn dat er per locatie zeer uitzonderlijke situaties een rol spelen en is het aan het College van Bestuur om die uitzondering mogelijk een rol te laten spelen in de besluitvorming.

AANLEIDING.

In de aanloop naar de fusie is aan de VGMR de notitie “Voorgenomen besluiten instandhoudingsbeleid” aangeboden. De VGMR heeft hierover in haar vergadering van 30 oktober 2013 met deze notitie ingestemd, maar heeft op het formulier het volgende toegevoegd:

“De VGMR wenst hieraan toe te voegen dat in november 2013 er bij de GMR van SKO-Mergelland een nota voor advies voorligt over het instandhoudingsbeleid voor de stichting SKO-mergelland. Als de behandeling van deze nota niet voor de fusiedatum leidt tot een beleid ten aanzien van instandhouding van scholen van SKO-Mergelland, dient de kwestie instandhouding scholen na de fusiedatum zo spoedig mogelijk opnieuw voorgelegd te worden aan de nieuwe GMR voor de stichting kom Leren.”

De GMR van SKO-Mergelland heeft in haar vergadering van 26 november 2013 gesproken over de “beleidsnotitie herstructurering onderwijsvoorzieningen (Sint Geertruid, Mheer, Noorbeek en Eckelrade)”. Hierin is aangegeven dat de GMR van SKO-Mergelland haar advies heeft onthouden aan deze notitie.

Voor alle helderheid, de notitie “Voorgenomen besluiten instandhoudingsbeleid” is een andere notitie dan de “beleidsnotitie herstructurering onderwijsvoorzieningen.”

Deze laatste notitie richt zich hierbij niet op de gehele stichting, maar op de scholen in het Zuid Oostelijk deel van het Heuvelland.

Daarnaast is de actualiteit sinds beide notities veranderd.

We bemerken dat o.a. de snelheid van de krimp sneller loopt dan wij twee jaar geleden dachten en dat het belangrijk is om toekomstbestendige scholen (IKC) te ontwikkelen op kansrijke plekken. Ouders vragen nadrukkelijk om voorzieningen die een langer bestaansrecht te bieden hebben, niet meer strijden voor hun voortbestaan en meer zijn dan school. Duidelijkheid en zekerheid dus wordt gevraagd. Dat behoeft een omvang van aantal kinderen om te kunnen voldoen aan een levensvatbaar IKC.

Deze ontwikkeling vindt zowel plaats in de stad als in het Heuvelland.

Managen Scholenbestand binnen kom Leren.

De demografische ontwikkelingen nopen tot het formuleren van beleid over instandhouding. Nemen we van de beide organisaties uit het verleden de kwaliteitscriteria in ogenschouw, dan mogen we concluderen dat er veel overeenkomsten zijn en er slechts sprake is van marginale verschillen. Indien er sprake is van verschillen dan is dat meer gelegen in de toegepaste systematiek en benaderingswijze van de problematiek, maar niet in het uiteindelijk voorgestelde beleid.

Uitgangspunten bij het managen van het scholenbestand van Stichting kom Leren zijn:

- De bepalingen in de Wet Primair Onderwijs over stichten – opheffen – fusie van scholen.
- Eigen bestuurlijke criteria van kom Leren.

Leidend m.b.t. instandhouding is enerzijds het kwaliteitsniveau van de school en de daaruit voortvloeiende garantie op goed onderwijs voor de kinderen en anderzijds het kunnen bieden van bredere voorzieningen dan alleen onderwijs (IKC). Hierbij wordt tevens gedacht aan de nieuwe kindvoorzieningen (invoering wet oké), jeugdzorgontwikkelingen en passend onderwijsontwikkelingen.

Het kwaliteitskader is uit twee componenten opgebouwd:

- De externe prestatie van de school.
- De interne prestatie van de school.

Kaders voor aanpak beoordeling toekomstbestendigheid

Om de levensvatbaarheid van een basisschool te bepalen, vindt in eerste instantie een toets plaats waarbij de feitelijke situatie van de school (zoals af te lezen in de interne prestatie, het leerlingenaantal en de leerlingenprognoses) in verband wordt gebracht met externe, niet beïnvloedbare factoren in de omgeving van de school (bijvoorbeeld de aanwezigheid van voldoende populatie en de beïnvloeding vanuit concurrentie). Aan de hand van deze toets wordt de levensvatbaarheid van de betreffende basisschool bepaald; hiermee wordt een *eerste* prioritering gegeven op basis van de marktkansen van de school in de toekomst.

Criteria externe prestatie	Indicatoren
1. Dynamiek van de omgeving	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ruimtelijke ontwikkelingen ■ Investeren in omgeving ■ Leefbaarheid
2. Markt op locatie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Omvang doelgroep in voedingsgebied ■ Demografische ontwikkelingen.
3. Kansen voor bedrijfsvoering op locatie.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Invloed van concurrentie school. ■ Mogelijkheid tot profilering school. ■ Aanwezigheid (potentiele) samenwerkingspartners. ■ Grootte van de school in relatie tot kindpartners
4. Imago van de school.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Reputatie. ■ “klant “tevredenheid. ■ “klant “loyaliteit. ■ Relatie met de omgeving.
5. Huisvesting.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitstraling. ■ Flexibiliteit van de locatie.

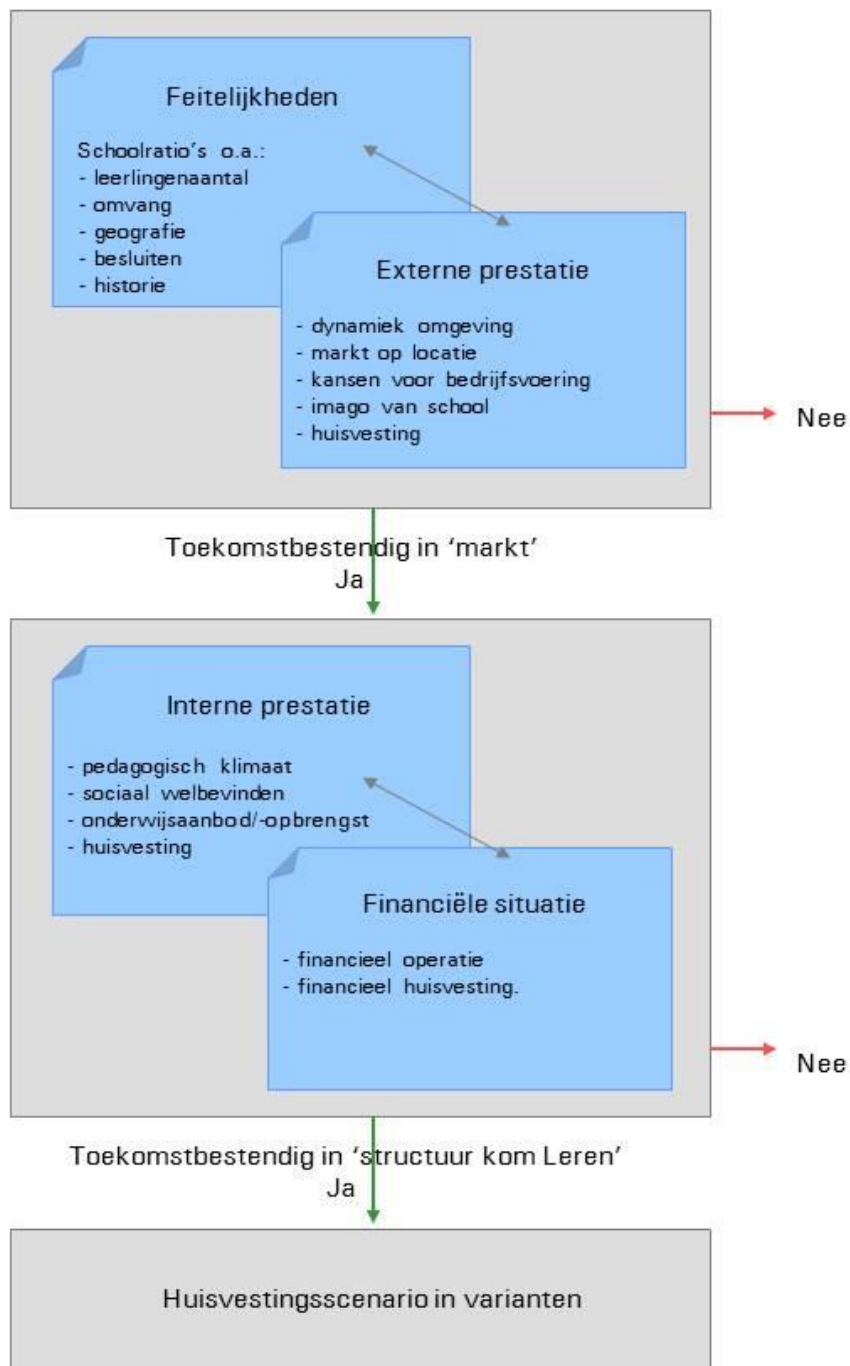
De scholen die op grond van deze toets aan externe factoren toekomstbestendig worden geacht, worden vervolgens nader geanalyseerd op hun ‘interne prestatie’ en de ‘financiële situatie’. Hiermee wordt een beeld verkregen van de intrinsieke waarde en de capaciteiten van de betreffende scholen. De analyse van de interne prestatie onderzoekt onder andere de kwaliteit van het onderwijsaanbod en het pedagogisch klimaat. In het onderzoek van de

financiële situatie moet blijken in hoeverre de kosten en opbrengsten inzake de exploitatie van de zelfstandige school (meerjarig) in balans zijn.

De uitkomsten van deze analyse geven inzicht in de (toekomst)waarde van de school voor de stichting; een *tweede* prioritering wordt gegeven door de criteria van de huisvestingsstructuur van de stichting van het instandhoudingsbeleid.

CRITERIA INTERNE PRESTATIE	INDICATOREN
1. Pedagogisch klimaat.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sensitieve responsiviteit ■ Leer- en ontwikkelingsruimte ■ Veiligheid en structuur in school. ■ Aandacht voor interacties
2. Sociaal welbevinden kinderen.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Schoolomvang en groepsgrootte ■ Organisatie groepen ■ Sociale binding met school ■ Relatie tussen de kinderen ■ Aantal leeftijdsgenoten
3. Onderwijsaanbod-, opbrengsten.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Resultaten schoolanalyses ■ Beoordeling inspectie ■ Eindscore Cito ■ Door- en uitstroom leerlingen ■ Doorlopende ontwikkelingslijn
4. Huisvesting	<ul style="list-style-type: none"> ■ Geschikt gebouw voor aanbod ■ Onderhoudsstaat ■ concernspreiding

Schematische weergegeven ziet het kwaliteitskader er als volgt uit:

De analyse van deze externe en interne prestatie gebeurt in één tijdvak. Daarmee wordt bedoeld dat de externe en interne prestatie nooit los van elkaar in beschouwing worden genomen. Het College van Bestuur is daarbij in formele zin verantwoordelijk voor de tijdige

start en voortdurende monitoring van deze prestaties van alle scholen in het bestand die in hun bestaan bedreigd worden. De formulering van kwalitatieve en kwantitatieve normen binnen elk van de criteria is voor een groot deel voorzien in de Wet Primair Onderwijs. Zulks gebeurt in dialoog met de direct betrokkenen in en om de school. Die benadering biedt de ruimte voor maatwerk. Vandaar ook dat de afwegingscriteria bewust als een raamwerk worden gezien en moet gewaakt worden voor overmatige detaillering en een te fijnmazige invulling. Het moet helpen om in de lokale situatie tot de meest optimale beslissing te komen, tevens passend in het geheel. Daarbij past geen gedetailleerd en star kader. Daar waar individuele scholen in de 'gevaarzone' dreigen te belanden, zal dit vroegtijdig op grond van de continue meting van de externe en de interne prestatie gesignaleerd worden. Dat betekent ook dat op dat moment, conform het reglement, ook de dialoog wordt gezocht met de MR op schoolniveau. Dan wordt ook, samen met de MR, afgewogen wie in bredere zin in het gesprek over oplossingen en maatregelen moet worden betrokken: te denken valt aan ouders, lokale overheden en andere (kind)organisaties.

FINANCIEN.

Op dit moment is sprake van een fusieregeling van het ministerie van OC&W die inhoudt dat de personele bekostiging 6 jaar lang vergoed blijft op basis van de teldatum ingaande het jaar voor fusie. Deze regeling wordt afgebouwd de komende jaren.

De fusieschool kan geen aanspraak doen gelden op de inzet van het algehele budget gedurende de gehele doorlooptijd van zes jaar aangezien het geen geormerkte gelden zijn. Men ontvangt de middelen naar gelang de daadwerkelijke noodzaak en tot afronding van het fusieproces.

TOEKOMSTBEELD.

Diverse ontwikkelingen zijn op dit moment actueel waar rekening mee gehouden dient te worden. Een kort overzicht.

- a. Wet Oké. Deze wet zorgt ervoor dat per 01-01-2016 alle voorschoolse kind voorzieningen in één hand dienen te komen. Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven verdwijnen en kind voorzieningen komen daarvoor in de plaats via een ander bekostigingsstelsel.
- b. Afnemende vraag naar bso. Op dit moment is de bso in zwaar weer omdat de voorzieningen door de rijksoverheid drastisch verlaagd zijn. De verwachting is dat dit weer bijgedraaid wordt op het moment dat de arbeidskrachten opvang voor hun kinderen nodig hebben. Nadrukkelijk is hier sprake van niet consistent beleid van de rijksoverheid.
- c. De kleine scholentoeslag. Deze financiële regel is recent herbevestigd door de minister. Echter het aantal kleine scholen neemt steeds meer toe en dat betekent dat er sprake is van een open eindfinanciering. Daar wil het ministerie van economische zaken niet aan. De kleine scholentoeslag zal weer onder het vergrootglas komen te liggen.
- d. Wet Jeugdzorg. Deze wet legt alle verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg bij de gemeentes neer. Oplossingen voor jeugdzaken worden vervolgens verspreid onder de partners die met kinderen aan de slag zijn, dus ook onderwijs. Er zal een toenemende vraag zijn naar expertise van de scholen.

- e. Passend Onderwijs. Deze wet vraagt dat scholen kinderen met aanpassingen beter in de scholen gaan opvangen, zodat er minder kinderen verwezen gaan worden naar het speciaal (basis) onderwijs.
- f. De trek naar België waar voorzieningen vroeger starten, goedkoper zijn dan in Nederland en langer open zijn.
- g. Steeds kleiner wordende scholen die met steeds minder mensen hetzelfde moeten blijven doen dan ze voorheen deden, aangevuld met de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van innovatie, passend onderwijs en de jeugdzorg. De druk zal toenemen op kleine basisscholen.
- h. Doordecentralisatie huisvesting. Vanaf 01-01-2015 zijn de schoolbesturen geheel verantwoordelijk voor de huisvesting, uitgezonderd nieuwbouw/grote verbouwingen. Leegstand van lokalen dient zoveel mogelijk voorkomen te worden, omdat de kosten hiervan niet vergoed worden. Teveel leegstand is een stevig financieel risico voor het bestuur en dat geld kan niet geïnvesteerd worden in behoud van kwaliteit.

College van Bestuur, 05-01-2015.

Positief advies directieberaad	13-01-2015.
Goedgekeurd door Raad van Toezicht	14-01-2015.
Positief advies GMR	05-03-2015.
Definitief vastgesteld College van Bestuur	06-03-2015.

Afkortingen lijst

Oke	Ontwikkelingskansen voor kwaliteit en Educatie.
BSO	Buiten Schoolse Opvang
KDV	Kinder Dag Verblijf
IKC	Integraal Kind Centrum
VGMR	Voorlopige Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad
GMR	Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad
MR	Medezeggenschaps Raad
OBS	Openbare Basis School
MBS	Montessori Basis School